

Titulació	Tipus	Curs
Periodisme	FB	2

Professor/a de contacte

Nom: Josep Angel Guimera Orts

Correu electrònic: josepangel.guimera@uab.cat

Equip docent

Montserrat Bonet Bagant

Rosa Quítllet Magriñà

Jordi Creixell Garcia

Òscar Coromina Rodríguez

Josep Angel Guimera Orts

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura es requereix una bona comprensió lectora de l'anglès. Es donen per assimilats els continguts de les assignatures del grau prèviament cursades.

Objectius

L'assignatura s'ubica dintre de la matèria Comunicació, impartida en el primer i segon curs del grau. Per tant, els objectius formatius d'aquesta assignatura es materialitzen en el conjunt que forma amb la resta d'assignatures de la matèria, totes elles de 6 crèdits ECTS i de formació bàsica: Història de la comunicació, Estructura de la comunicació, Teories de la comunicació i Llenguatges audiovisuals.

En conseqüència, l'assignatura s'encabeix en el grup d'assignatures específiques relacionades amb la comunicació. L'objectiu és donar les claus bàsiques d'interpretació de les tecnologies i del seu paper en la societat. És una introducció profunda i alhora teòrica, per tal de donar les bases de reflexió a futures assignatures.

Tal com es defineix en el pla d'estudi, l'objectiu d'aquesta assignatura és l'estudi de les tecnologies associades al desenvolupament de la societat de la informació i el coneixement des d'una perspectiva social i històrica, prestant especial atenció a la innovació i a la creació d'entorns socio-culturals. Es tracta de reflexionar sobre el

paper de les tecnologies en la societat i la indústria de la comunicació, així com el seu paper en la societat contemporània. Es presta especial atenció a l'adopció de les tecnologies al sector de la comunicació i les transformacions professionals que pot generar.

Específicament, els objectius de l'assignatura són els següents:

- Identificar el rol dels actors socials i les seves ideologies en la configuració i evolució de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Conèixer el paper del periodisme en la difusió i adopció de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Conèixer el paper de les tecnologies en els processos de canvi social i professional.
- Reflexionar críticament sobre el discurs tecnològic i l'aplicació de les tecnologies de la informació i de la comunicació al treball periodístic i dels mitjans.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar l'esperit crític i autocrític.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
4. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
5. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
6. Diferenciar les especificitats dels llenguatges audiovisuals.
7. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
8. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats acadèmico professionals de l'àmbit de coneixement propi.
9. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.

10. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
11. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
12. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
13. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
14. Relacionar l'anàlisi social i els impactes de les noves tecnologies de la comunicació.
15. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.
16. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Introducció conceptual a les TIC

Què entenem per Tecnologies de la Informació i la Comunicació. Dades / Informació / Coneixement.

2. Els discursos tecnològics

Aproximació als principals corrents que han estudiat la tecnologia des de diversos punts de vista, amb especial atenció al discurs determinista i el constructivista.

3. Cicle vital de les tecnologies

Anàlisi del cicle vital de les tecnologies per tal d'entendre millor la seva evolució i possible desaparició. Idea de l'obsolescència planificada.

4. Difusió de la Innovació

Aproximació a la innovació i la seva difusió, amb especial atenció a la proposta d'Everett M. Rogers.

5. Digitalització

Descripció i anàlisi del procés de digitalització dels mitjans de comunicació i les indústries culturals i les seves implicacions professionals, industrials i socials.

6. Escletxes digitals

Anàlisi crítica del concepte de digitalització a partir de les dinàmiques d'inclusió/exclusió que genera qualsevol tecnologia.

7. Intel·ligència artificial

Descripció de les tecnologies disponibles sota aquesta denominació i anàlisi crítica i històrica de la seva implantació social, especialment en la indústria de la comunicació

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes teòriques	37,5	1,5
Seminaris	15	0,6
Tipus: Supervisades		
Tutories	7,5	0,3
Tipus: Autònomes		
Lectura, anàlisi i síntesi de textos, preparació i realització de treballs	82,5	3,3

L'adquisició de coneixements i competències per part dels alumnes es farà a través de diversos procediments metodològics que inclouen classes magistrals i seminaris. S'hi duran a terme lectures, escoltes i visionats de material, que es discutiran col·lectivament. També es duran a terme exercicis d'aula, tant individuals com grupals.

El gruix del curs es dedicarà a dissenyar i produir un podcast periodístic que abordi una controvèrsia sobre tecnologies de la informació i la comunicació; i en el qual els estudiants hauran d'aplicar els coneixements adquirits a l'assignatura. En modalitat d'avaluació continuada es fa en grup. Pel que fa a l'alumnat d'avaluació continuada, el podcast es durà a terme individualment.

La metodologia en què es basa aquest disseny del treball de curs és l'aprenentatge autèntic. El treball de curs d'aquesta assignatura es materialitza en un format periodístic per fomentar la praxis de la futura professió de l'alumnat. Aquesta proposta forma part d'un projecte d'innovació docent finançat per la UAB compartit amb altres assignatures teòriques de la facultat: Estructura de la comunicació (primer curs) i Història del Periodisme (tercer). També hi participa l'optativa Producció Periodística Multiplataforma (UABmèdia) (tercer i quart curs).

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere i amb l'ús del llenguatge inclusiu.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per motius de força major segons les autoritats competents, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Examen teòric	30%	1,5	0,06	4, 5, 8, 10, 11, 14
Seminaris	30%	3,5	0,14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Treball de curs	40%	2,5	0,1	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Tecnologies de la Informació i la Comunicació forma part del grup d'assignatures que disposa de dos sistemes d'avaluació: continuada i única.

Avaluació continuada:

L'avaluació continuada està integrada per tres parts diferenciades, cadascuna de les quals s'ha d'aprovar amb un 5 com a mínim per a superar l'assignatura:

- Treball (40%)
- Examen teòric (30%)
- Seminaris (30%)

El treball és una activitat realitzada en grup que consistirà en la producció i realització d'un podcast periòdic on es tractarà un tema controvertit sobre tecnologia a partir dels continguts impartits a les classes teòriques. L'alumnat haurà d'evidenciar capacitat de llegir críticament el discurs tecnològic contemporani, relacionant la teoria de l'assignatura amb casos específics. A principis de curs, es penjarà el protocol que especifica amb tot detall com s'ha de procedir.

Els seminaris serviran per a produir el podcast i treballar aspectes relacionats amb la cobertura informativa de la tecnologia. Els seminaris disposaran de protocols, que es publicaran al principi de curs, juntament amb el calendari de cada sessió. Combinaran tant el treball a l'aula com l'exposició de treball dut a terme fora de les hores de classe. Les faltes d'assistència afectaran la nota en funció de les característiques de cada seminari. Faltar a un seminari puntuable implicarà treure un zero. Per poder aprovar els seminaris, s'ha d'haver assistit almenys a 2/3 de les sessions programades.

L'examen teòric inclourà el que s'ha vist i fet a les sessions teòriques de classe, als seminaris i les lectures obligatòries que s'hauran de fer al llarg del curs. Les característiques de l'examen es detallaran a principi de curs.

Avaluació única:

L'avaluació única està integrada per tres parts diferenciades, cadascuna de les quals s'ha d'aprovar amb un 5 com a mínim per a superar l'assignatura:

- Treball (40%)
- Examen teòric (30%)
- Exercici de síntesi (30%)

El treball és la producció i realització individual d'un podcast periòdic amb les mateixes característiques formals que l'avaluació continuada però de menys durada i menys complexitat.

L'examen teòric inclourà el que s'ha vist i fet a les sessions teòriques de classe, als seminaris i les lectures obligatòries que s'hauran de fer al llarg del curs.

L'exercici de síntesi és una prova presencial en què l'estudiantat haurà de posar en relació la teoria vista a classe amb una o diverses notícies d'actualitat proporcionades per professor el dia de l'examen. L'alumnat que esculli l'avaluació única podrà assistir com a oient als seminaris si així ho desitja. Al Campus Virtual es donaran més detalls sobre aquesta prova.

Sobre el període i condicions de la recuperació

L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'examen i del treball o d'ambdues parts sempre i quan hagi estat avaluat del conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

Per poder-se presentar a la recuperació del treball i/o de l'examen, s'haurà hagut d'obtenir una nota mitjana de l'assignatura de 3,5.

Les activitats que queden excloses del procés de recuperació són els seminaris d'avaluació continuada

Sobre el plagi

L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat,...) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats, la qualificació final de l'assignatura serà 0. Això també aplica a l'ús fraudulent d'aplicacions d'intel·ligència artificial generativa.

Sobre la Intel·ligència Artificial

En general, en aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'alumnat en l'anàlisi i la reflexió personal. L'alumnat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

En alguns exercicis concrets, l'ús de la IA estarà prohibit, almenys en algunes de les fases de realització de les tasques. En aquests casos, es farà constar al protocol corresponent.

Bibliografia

- Aibar, Eduard (2023). *El culto a la innovación: Estragos de una visión sesgada de la tecnología*. Barcelona: Ned ediciones.
- Anderson, Philip i Tushman, Michael (1990) "Technological Discontinuities and Dominant Designs: A Cyclical Model of Technological Change", *Administrative Science Quarterly*, 35(4): 604-633.
- Balbi, Gabriele i Paolo Maggauda (2018). *A history of digital media*. Londres: Routledge.
- Bonini, Tiziano i Treré, Emiliano (2024). *Algorithms of resistance: The everyday fight against platform power*. Cambridge: MIT Press.
- Bijker, Wiebe E., Hughes, Thomas P. i Pinch, Trevor J. (eds.) (1989) *The Social construction of technological systems: new directions in the sociology and history of technology*. Cambridge (EUA): MIT Press.
- Bonet, Montse (2016). *El imperio del aire: espectro radioeléctrico y radiodifusión*. Barcelona: Editorial UOC.
- Bonini, Tiziano i Emiliano Treré (2024). *Algorithms of resistance; the everyday fight againsts plataform power*. Cambridge: MIT Press.
- Bolder, Margaret A. (2022). *Inteligencia Artificial*. Madrid: Turner Publicaciones.
- Boulamwini, Joy (2023). *Unmasking AI: my mission to protect what is human ina world of machines*. Nova York: Random House
- Buckland, Michael Keeble (2017). *Information and Society*. Cambridge: MIT Press.
- Carey, John i Martin C.J. Elton (2010) *When Media are New: Understanding the Dynamics of New Media Adoption and Use*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Christensen, Clayton M. (2016). *The innovator's dilemma: when new technologies cause great firms to fail*, Boston, Massachusetts: Harvard Business Review Press.

- Coeckelbergh, Mark (2024). *Why AI undermines democracy and what to do about it*. Cambridge: Polity Press.
- Dencik, Lina et al. (2024). *Justicia de datos. consecuencias sociales de los macrodatos, la tecnología inteligente y la IA*. Barcelona: Editorial UOC.
- Diéguez, Antonio (2024). *Pensar la tecnología. Una guía para comprender filosóficamente el desarrollo tecnológico actual*. Barcelona: Shackleton Books.
- Fernandez, Luke i Matt, Susan (2020). *Bored, lonely, angry, stupid: Changing feelings about technology, from the telegraph to Twitter*. Harvard University Press.
- Gasser, Urs i Viktor Mayer-Schönberger (2024). *Guardrails: guiding human decisions in the age of AI*. Princeton: Princeton University Press.
- Grimonport, Arthur (2023). *Algoritmocràcia: viure en llibertat en temps d'algoritmes*. Girona: Llibres del segle.
- Guersenzvaig, Ariel (2021). *The goods of design*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.
- Krawford, Kate (2023). *Atlas de IA*. Barcelona: Nuevos Emprendimientos Editoriales.
- Harris, Malcom (2022). *Palo Alto; a history of California, capitalism and the world*. London: Riverrun.
- Lee, Kai Fu (2018). *AI Superpowers: China, Silicon Valley, and the New World Order*. Boston: Houghton MifflinHarcourt.
- Lax, Stephen (2009). *Media and Communication Technologies. A Critical Introduction*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Lehman-Wilzig, Sam i Cohen-Avigdor, Nava (2004). "The natural life cycle of new media evolution: Inter-media struggle for survival in the internet age", *New Media & Society*, 6(6): 707-730.
- Lievrouw, Leah A. i Livingstone, Sonia (eds.) (2002). *Handbook of new media: social shaping and consequences of ICTs*. London: Sage.
- López de Mántaras, Ramon i Meseguer, Pedro (2017). *Inteligencia artificial*. Madrid: Libros de la Catarata.
- López de Mántaras i Badia, Ramon (2023). *100 coses que has de saber sobre intel·ligència artificial*. Valls: Cossetània
- Marçal, Katrine (2022). *La madre del ingenio. Cómo se ignoran buenas ideas en una economía diseñada para hombres*. Barcelona: Principal del libros.
- McLuhan, Marshall (1996). *Comprender los medios de comunicación. Las extensiones del ser humano*. Barcelona: Paidós (original de 1964).
- Merchant, Brian (2017). *The one device*. Londres: Transworld Publishers.
- Merchant, Brian (2023). *Blood in the Machine*. Boston: Little, Brown and company.
- Miller, Chris (2023). *La guerra de los chips: la gran lucha por el dominio mundial*. Barcelona: Península
- Morozov, Evgeny (2014). *To save everything, click here: the folly of technological solutionism*, New York: PublicAffairs.
- Morozov, Evgeny (2024). *The Santiago boys*. <<https://the-santiago-boys.com/>> [Podcast]
- Morozov, Evgeny (2024). *A sense of rebellion*. <<https://www.sense-of-rebellion.com/>> [Podcast]
- Mueller, Milton (2017). *Will the Internet fragment?: sovereignty, globalization and cyberspace*. Cambridge, Polity Press.
- Noble, David F. (2011). *Forces of production*. London: Routledge.
- Narayanan, Arvind i Kapoor, Sayash. (2024). *AI snake oil: What artificial intelligence can do, what it can't, and how to tell the difference*. In *AI Snake Oil*. Princeton University Press.
- Nyholm, Sven (2023). *This is technology ethics: an introduction*. Londres. Wiley-Blackwell.
- Pasquale, Frank (2015). *The black box society. The secret algorithms that control money and information*. Cambridge: Harvard University Press.
- Quintanilla, Miguel Angel; Parselis, Martin; Sandrone, Darío y Lawler, Diego (2021). *Tecnologías entrañables: ¿es posible un modelo alternativo de desarrollo tecnológico?*. Madrid: Los Libros de la Catarata.
- Raynaud, Dominique (2018). *¿Qué es la tecnología?* Pamplona: Laetoli.
- Ruiz de Querol, Ricard (2022) *No es inevitable. Un alegato para futuros digitales alternativos*. Barcelona: Alternativas Económicas.
- Rogers, Everett M. (2003) *Diffusion of Innovations*, 5a ed. New York: Free Press.
- Schaake, Marietje (2024). *The Tech Coup: How to Save Democracy from Silicon Valley*. In *The Tech Coup*. Princeton University Press.
- Selwyn, Neil (2025). *Digital degrowth: Radically rethinking our digital futures*. Cambridge: Polity.
- Schmidt, Eric i Cohen, Jared (2014). *El Futuro digital*. Madrid: Anaya Multimedia.

- Tarnoff, Ben (2025). *Internet para la gente: La lucha por nuestro futuro digital*. Madrid: Debate.
- Thomas, Aalexander (2024). *The politics and ethics of transhumanism*. Bristol: Bristol University Press.
- Vea, Andreu (2013). *Cómo creamos internet*. Barcelona: Península.
- Wu, Tim (2011). *The Master switch: the rise and fall of information empires*, New York, N.Y.: Vintage Books.

Programari

Es requereix Audacity.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	11	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	12	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	13	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	21	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	22	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	23	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt